

Ympäristönsuojelun edistäminen - toimenpideohjelma 2023-2028

VIRLTK 01.11.2022 § 48

Asia

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun talousarviotavoitteena vuodelle 2022 on laatia ympäristönsuojelun edistämiseen tähtäävä pitkän aikavälin toimenpideohjelma vuosille 2023-2028. Tavoitteeseen sisältyy kuntalaisten osallistaminen toimenpideohjelman valmisteluun. Ohjelma on tarpeen ympäristönsuojelun laajan kentän hahmottamiseksi ja toimenpiteiden kohdentamiseksi Lempäälässä tärkeiksi koettuihin asioihin.

Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelma

Ympäristönsuojelun viranhaltijat hyödyntävät toimenpideohjelmaa edistämistoimenpiteiden vuosittaiseen suunnitteluun ja kohdentamiseen. Edistämistoimenpiteillä tarkoitetaan luonnonsuojeluun, vesistönsuojeluun sekä päästöjen ja jätteiden synnyn vähentämiseen tähtääviä toimia, jotka eivät kuulu lupa- ja valvontatoimien piiriin. Edellistä ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelmaa on toteutettu vuosina 2018-2022.

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaan kunnan tulee valvoa ja edistää alueellaan ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Luonnonsuojelulain mukaan kunnan tulee edistää luonnon- ja maisemansuojelua alueellaan. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.

Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman tavoitteena on lisätä edistämistoimenpiteiden vaikuttavuutta suunnitelmallisuuden kautta. Lisäksi pyritään edistämään valtakunnallisten, maakunnallisten, seutukunnallisten sekä paikallisten ohjelmien ja strategioiden toimeenpanoa kuntatasolla. Paikallisesti tärkeiksi koetut kysymykset ovat kuitenkin toimenpiteiden keskiössä. Toimenpideohjelmaa toteutetaan yhdessä kunnan työntekijöiden, muiden sidosryhmien sekä kuntalaisten kanssa.

Ympäristönsuojelu raportoi viranomaislautakunnalle toimenpideohjelman toteutumisesta vuosittain. Viranomaislautakunta myös käsittelee ja hyväksyy erikseen kunkin vuoden edistämisen toimenpideohjelman. Tällöin voidaan tarkistaa ohjelman päivitystarpeet uusien ajankohtaisten tarpeiden saattamiseksi osaksi ohjelmaa. Lisäksi ympäristönsuojelu kerää ympäristön tilasta ja ympäristötietoisuudesta kertovia kestävän kehityksen ekologisia mittaritietoja vuosittain ja raportoi niistä kunnan internet-sivuilla. Yksittäisten projektien ja toimenpiteiden raportointi käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä, mikäli toimenpide on esitetty talousarvion tavoitteena.

Päivitystyön eteneminen

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelu on valmistellut toimenpideohjelman päivitystä. Osana päivitystyötä osallistettiin kuntalaisia, paikallisia yhdistyksiä ja yrityksiä sekä kunnan ja konserniyhtiöiden työntekijöitä. Toimenpideohjelman päivitystyön tueksi laadittiin omat kyselyt kuntalaisille, yhdistyksille ja yrityksille. Kuntalaisille suunnattu kysely oli auki 11.5.-19.8. ja siitä tiedotettiin kunnan verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja Lempäälä-talon iDiD-näytöillä. Vastauksia saatiin yhteensä 127 kpl. Yhdistys- ja yrityskyselyt olivat auki 6.7.-19.8. Molemmista kyselyistä

tiedotettiin kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Yhdistyskyselyä jaettiin myös osallisuuspalveluiden kautta suoraan yhdistyksille. Yrityskyselystä tiedotettiin Lempäälän Kehitys Oy:n kautta paikallisille yrityksille. Yhdistyskyselyyn saatiin 9 vastausta ja yrityskyselyyn 4 vastausta.

Kunnan ja konserniyhtiöiden työntekijöille järjestettiin ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelmaan liittyvä työpaja 10.10.2022. Työpajassa oli osallistujia yhdyskunnan palvelualueelta (ympäristövalvonta, maankäytön suunnittelu, infrasuunnittelu ja kunnossapito sekä tilat ja rakennuttaminen), sivistyksen palvelualueelta (aktiviteetti- ja elämyspalvelut), maaseutupalveluista sekä konserniyhtiöistä (Lempäälän Vesi Oy ja Lekitek Oy). Työpajassa käsiteltiin etenkin olemassa olevia suunnitelmia ja niiden hyödyntämistä sekä ympäristönsuojelun viestinnän kehittämistä.

Kyselyiden vastauksissa ja työpajassa nousi esiin monia samoja teemoja, joita löytyy Lempäälän kunnan kuntastrategiasta 2030. Kyselyissä ja työpajassa nousi esille eniten seuraavat teemat:

- Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- Asuinympäristön viihtyisyys
- Vesiensuojelu ja -hoito
- Kestävä liikkuminen
- Hyvä ääniympäristö
- Jätteiden kierrätys ja kiertotalouden edistäminen

Keskeiset tavoitteet

Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman tavoitteena on huomioida osallistamisen yhteydessä esille nousseet asiat/teemat mahdollisuuksien mukaan sekä toteuttaa Lempäälän kuntastrategian painopisteitä: Asennetta ja aktiivisuutta, Kestävää kasvua ja viihtyisyyttä sekä Yhdessä tekemistä Suomen suurimmassa kyläyhteisössä.

Toimenpideohjelmaan sisältyviä toimenpiteitä on koottu seuraavien pääotsikon alle:

- Kannamme vastuuta yhdessä (vaikuttaminen)
- Rohkaisemme aktiivisuuteen (ympäristökasvatus, osallistaminen ja neuvonta, viestintä)
- Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen (ympäristön tilan seuranta)
- Vaalimme Lempäälän luonnon monimuotoisuutta
- Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä
- Vahvistamme Hinku-kuntana kunnianhimoista ilmastotyötä

Toimenpiteet voivat olla luonteeltaan jatkuvia tai yksittäisiä edistämistoimenpiteitä ja projekteja.

Viranomaislautakunnan lähetekeskustelu

Viranomaislautakunnalle esitellään päivitystyön etenemistä ja toimenpideohjelman alustavaa sisältöä. Tämän jälkeen viranomaislautakunnan jäsenet käyvät keskustelua ohjelman sisällöstä ja edistämistoimenpiteistä.

Lisätietoja ympäristöpäällikkö, puh. 040 133 7257

Päätösehdotus	Viranomaislautakunta käy lähetekeskustelun ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman päivytyksestä ja evästää jatkovalmistelua.
Päätös	Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti. Merkittiin pöytäkirjaan, että ympäristötarkastaja Tuija Selänpää oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan ja poistui kokouksesta klo: 17.30.
VIRLTK 07.12.2022 § 59 1080/11.00.01/2022	Viranomaislautakunnassa 1.11.2022 käydyn lähetekeskustelun jälkeen ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelma 2023 – 2028 viimeisteltiin ympäristönsuojelussa. Laadittu toimenpideohjelma on esityslistan liitteenä. Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 8 §:n mukaan viranomaislautakunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Lisätietoja ympäristöpäällikkö, p. 040 133 7257
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Viranomaislautakunta päättää hyväksyä liitteenä esitetyn ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman 2023 - 2028.
Päätös	Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	yhdyskuntalautakunta, kunnanhallitus